

Stichting Fort Isbellakazerne

Beleidsplan 2023-2025

Versie 2.0

Vught, 13-11-2022

Inhoud

Inhoud	3
Voorwoord	4
Fort Isabella: een eerste kennismaking	4
Missie, visie en statutaire doelstelling	5
Vrijwilligers en bestuur	7
Activiteiten	7
Financiering	8
Sterkten en zwakten	9
Beleidsprioriteiten 2023-2025	10

Voorwoord

Xxxxvolgt

Dit beleidsplan is vastgesteld in de bestuursvergadering van ##

Fort Isabella: een eerste kennismaking

Fort Isabella kan op drie niveaus beschouwd worden. Ten eerste gaat het om het **kazernecomplex** zelf. Het is de meest zichtbare historie van Fort Isabella als fort, kazerneterrein en enveloppe (buitenomwalling) als de basis waar alles op wordt ontworpen, gebouwd en gerealiseerd en die altijd en overal weer is terug te vinden. Dit complex is gevuld met zichtbare artefacten (collecties, afbeeldingen) en met verhalen over wat zich hier afgespeeld heeft. Er kan een 'lange lijn' getoond worden in de Nederlandse geschiedenis aan de hand van het Fort. Stapsgewijs gaat het over de volgende vensters:

- Eerste groei van 's-Hertogenbosch, strategische positie en verdedigingswerken
- Tachtigjarige oorlog, beleg en inname van Den Bosch
- Franse tijd, o.a. executie van Franse royalisten op het fort en legering van troepen bij de bestrijding van Napoleon
- Samen met de lunetten onderdeel van de Zuiderwaterlinie
- Eerste wereldoorlog en interbellum: regiment wielrijders hier
- Tweede wereldoorlog: inzet regiment wielrijders in Alblasserwaard begin oorlog, huisvesting van SS bewakingsbataljon Kamp Vught en Kamp Amersfoort en gijzelaarskampen Haeren, St Michielsgestel.
- Inzet ex-wielrijders in Politie Acties vanuit Isabella Kazerne
- Opleidingskazerne Troepenmacht in Suriname (TRIS, w.a. Desi Bouterse)
- Opleidingskazerne topsport dienstplichtigen (o.a. Marco van Basten)
- Vluchtelingen opvang (w.o. AMA's) in jaren '90 en '00.
- Een nieuwe samenleving waarin historisch erfgoed en moderne ruimtelijke inrichting een spraakmakend verbond vormen.

Een tweede niveau betreft de regio **Vught/Den Bosch**. Fort Isabella is de stadse groene schakel tussen Vught en 's-Hertogenbosch. Het historische fort ligt op een unieke plaats en verbindt de natuurgebieden Gement en Het Bossche Broek. Fort Isabella kent een rijke historie én is ook nu een plek van waarde voor de omgeving, zowel qua historie als qua natuur (Gement, Bossche Broek, Isabella Bos & Enveloppe) en waterhuishouding.

Het derde niveau is het **nationale** waarbij er twee aspecten uitspringen: ten eerste het verhaal van 1629 als strategisch kantelpunt in de Nederlandse Opstand en daarmee als funderend verhaal voor Nederland en een belangrijk moment in de Brabantse geschiedenis. Ten tweede gaat het om de unieke geschiedenis van het Regiment Wielrijders als onderdeel van de vroeg 20ste eeuwse militaire geschiedenis (met name innovatie en technologie) doorlopend in de krijgsgeschiedenis van de eerste

weken van de WO II in Nederland (inzet van het regiment bij de Peel-Raamstelling en bij de verdediging van Rotterdam).

Missie, visie en statutaire doelstelling

Visie

Fort Isabella is een plaats waar met zichtbare sporen het verhaal verteld kan worden van de Nederlandse geschiedenis vanaf de late middeleeuwen tot en met moderne na-oorlogse geschiedenis. Begrip van de Nederlandse geschiedenis is van belang voor jong en oud en draagt bij aan het kritisch kunnen deelnemen aan de huidige Nederlandse samenleving. Het Fort biedt een uitstekende mogelijkheid om 'lange lijnen' in die geschiedenis toe te lichten. Het fort ligt in Vught, dicht tegen 's-Hertogenbosch aan. Het vormt een belangrijk erfgoedcomplex dat onlosmakelijk bij het gebied hoort, nodig is om het verhaal van dit gebied goed te begrijpen en vertellen. Daarmee is het van belang voor de inwoners van de regio maar ook voor de vele toeristen die deze regio bezoeken vanwege zijn geschiedenis.

Sinds de transformatie van de kazerne naar een buitenstad om te wonen en te werken vormen bewoners, ondernemers, zorginstellingen en hun bezoekers een bijzondere doelgroep die geïnspireerd wordt door de historische context waarin zij wonen.

Missie

Onze missie is het om het fort te tonen aan een zo breed mogelijk publiek, teneinde dit publiek de meer dan 400 jaar geschiedenis te laten beleven die zich op deze bijzondere locatie heeft afgespeeld, en de verhalen te vertellen van de mensen die in deze jaren hier ooit waren en sliepen, werkten en stierven. Streven naar het behouden en verbeteren van de herkenning van de buiten militair gebruik gestelde verdedigingswerken en de daarbij behorende militaire infrastructuur en de relevante collecties historische goederen en documenten.

Waar mogelijk proberen wij onze kennis van deze geschiedenis actief te vergroten en deze uit te dragen als lokaal kenniscentrum.

Statutaire doelstellingen

De stichting heeft als doel: het bevorderen van de instandhouding en de herkenbaarheid van de buiten militair gebruik gestelde verdedigingswerken en de daarbij behorende militaire infrastructuur, (inclusief) documenten en voorwerpen van het voormalige Fort Isabella (later Isabellakazerne) te Vught vanaf de aanleg/bouw in de zeventiende eeuw tot de buitengebruikstelling in de twintigste eeuw, om hiermee een bijdrage te leveren aan het behoud van het militair cultureel erfgoed en aan het maatschappelijk en politiek draagvlak voor de historie, kunst en cultuur van dit complex, en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Tot dit doel behoort niet het doen van uitkeringen aan de oprichter of aan hen die deel uitmaken van organen van de stichting.

De stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door:

- te ijveren voor een wettelijke bescherming van de nog aanwezige oud verdedigingswerken;
- te streven naar een verantwoord beheer en passend gebruik van deze verdedigingswerken;
- te trachten het reeds aanwezige draagvlak en politieke draagvlak hiervoor te vergroten;

- voorlichting te geven over de militair-historische en andere waarden van de oude verdedigingswerken;
- het onderhouden van relaties op (inter-)nationaal, provinciaal, gemeentelijk en lokaal niveau met overheidsinstanties en particuliere organisaties;
- derden te adviseren bij plannen en activiteiten die invloed hebben op het voortbestaan van de voormalige verdedigingswerken, de kazernegebouwen - en de infrastructuur.

Vrijwilligers en bestuur

De vrijwilligers: aantal, ontwikkeling en taken

Op dit moment hebben we 12 actieve vrijwilligers (waarvan vijf bestuur) en twee aspirant rondleiders. Zij verzorgen rondleidingen, ontvangen gasten voor de collectie tijdens openingstelling, en verrichte educatieve taken. Wat drijft hen?

- Historische betrokkenheid;
- Extra dimensie/betrokkenheid bij woonomgeving;
- Hobby, sociaal netwerk;
- Mogelijkheid om maatschappelijke nuttige bijdrage te leveren.

Eén van de taken van de vrijwilligers betreft het besturen van de stichting. De stichting heeft een onbezoldigd bestuur bestaande uit vijf vrijwilligers:

- Wim Kievits (voorzitter)
- Ben Vrieling (secretaris en penningmeester)
- Christian van der Ven
- Marc Vermeulen
- Annemie Desertine-Roes

Zij vergaderen acht keer per jaar, van de vergaderingen worden een agenda en verslagen gemaakt. Het bestuur rapporteert een keer per jaar over de werkzaamheden en financiën van de stichting. Deze jaarverslagen zijn openbaar via de website van de stichting. De bestuursleden zijn ook allen actief als rondleider op het terrein en in het museum.

Activiteiten

De stichting voert de volgende activiteiten uit (zie figuur 1)

- Het openstellen van het museum ('gebouw 17') waarin zij de collectie van het Regiment Wielrijders beheert en deze toegankelijk stelt op zaterdagmiddagen gedurende zoveel mogelijk maanden. Bevorderen van het bezoek door gerichte PR. We beogen bezoekersaantal op te laten lopen naar ca 600 bezoekers (40 zaterdag x 15 bezoekers).
- Het verzorgen van rondleidingen en presentaties. Rondleiding op het terrein en presentaties over de kazerne bij diverse gelegenheden. De rondleidingen kunnen beperkt zijn tot de gebouwen op het fort of uitgebreid worden met bezoek aan museum en rondleiding over de wallen in de Enveloppe. Ook is er een rondleiding over de Vughtse hei om het integraal verdedigingsstelsel van Lunetten met Fort Isabella als onderdeel van de Zuiderwaterlinie toe te lichten
- Eerbetoon aan en traditie in stand houden van het Regiment Wielrijders.
- Educatieve activiteiten (gastlessen, bezoeken, documentatie t.b.v. onderwijs)

- Verdere uitbouw van de collectie (aanwerving nieuwe stukken) en zowel fysieke als digitale ontsluiting van de collectie t.b.v. belangstellenden, het onderwijs en onderzoek. Deze collectie omvat historische voorwerpen, archiefdocumenten, boeken en documentatie.

Figuur 1 activiteiten SFIK (concept schema, nog aanvullen en verbeteren!)

We beogen bezoekers een inspirerende ervaring te bieden en hen in contact te brengen met hele concrete geschiedenis. We denken dat het aantal personen dat we kunnen bereiken groter kan en moet worden, al zijn er uiteraard beperkingen i.v.m. beschikbare vrijwilligers en ruimte. We hopen via deze activiteiten ook een bredere impact/spin off te realiseren op twee vlakken:

- 1 het versterken van het toeristische profiel van de regio Vught/'s-Hertogenbosch (al of niet in samenwerking met de regionale erfgoedinstellingen)
- 2 het vergroten van kennis, inzicht en betrokkenheid van een breder publiek (ook boven-regionaal) op met name twee historische perioden, nl de Nederlandse opstand (80 jarige oorlog), het interbellum en begin van de WO II.

Voor de langere termijn willen we ook meer aandacht gaan besteden aan de moderne geschiedenis van de kazerne (o.a. politionele acties en militaire inzet in Suriname) en aan de tijd van de kazerne als asielzoekerscentrum.

Financiering

De inkomsten van de stichting bestaan uit drie bronnen:

- Vergoedingen voor rondleiding en museum bezoek. Jaarlijks gaat dit om ongeveer 2000 euro, daarnaast ontvangt de stichting incidentele giften van beperkte omvang (ca. 150 euro per jaar).
- Incidentele subsidies en donaties voor specifieke projecten. Recent ging het om
 - € 4500 voor de restauratie van de stamboom van het regiment wielrijders (Donaties van gemeente Vught, Stichting Tilmanshof, particulier)

- Subsidie voor de aanschaf van een scanner, laptop en beeldscherm t.b.v. van de digitalisering van de fotocollectie en het archief van de stichting (bedrag € 2.552,- van Prins Bernhard Cultuurfonds)
- Een bijdrage in natura van Bella Rocks (bedrag € 6.000,- **nader bepalen####;**): de stichting hoeft geen bijdrage voor de huur van het pand waarin de collectie wielrijders getoond wordt te betalen.
- Tevens heeft de Isabellagroep tot dusverre toegang tot het poortgebouw toegestaan, waar zich een deel van de collectie bevindt.

Onkosten van de stichting bestaan uit

- € 3000 bijdrage aan de VVE van het Fort Isabellacomplex
- € 1300 beheers- en bestuurskosten (zie bijlage)
- Incidentele uitgaven voor de aanschaf van apparatuur (digitalisering) of voor restauratiewerkzaamheden. Deze uitgaven worden alleen gedaan als er vooraf dekking voor beschikbaar is.

Voor de langere termijn is het wenselijk dat er een stabielere financiële basis ontstaat. Deze kan slechts beperkt bestaan uit extra rondleidingen of openstellingen van de collectie. Daarom zoekt de stichting naar vaste sponsors ('vrienden van') en naar enige subsidiëring. In dat kader wordt nog in 2022 een ANBI status aangevraagd. Ten slotte gaan we onderzoeken wat de optie is om enige merchandising te doen (vb verkoop boeken, routes, overige aan de collectie gerelateerde items).

Daarnaast zoeken wij actief naar mogelijkheden voor vaste arrangementen met andere organisaties, waardoor rondleidingen voor een substantiële inkomstenstroom kunnen zorgen.

Een voorlopige begrotingsopstelling voor 2023 ziet er als volgt uit

prijs	aantal	inkomsten		uitgaven	
€ 65	50	rondleiding	€ 3.250	huur kaal	€ 6.000
€ 4,00	400	bezoek museum	€ 1.600	VVE-bijdrage	€ 3.000
€ 100	10	lezingen	€ 1.000	bank/adm.	€ 200
		ov.activiteit	€ 750	bestuur	€ 200
		vrienden	€ 1.750	Ict/web	€ 800
		donaties	€ 1.500	Vrijwilligers	€ 300
		Huur tegem.	€ 1.000	overig	€ 2.000
		subsidies	€ 2.500		
		overig	-		
totaal			€ 13.350		€ 12.500

Sterkten en zwakten

Sterkten:

- locatie – fietsknooppunt, Route Linie 1629, wandelroutes Gement en Bossche Broek, makkelijke bereikbaarheid A2, nabij historische stad Den Bosch, hotel- en horecafaciliteiten in directe omgeving, die bezoekers aantrekken.

- collectie en ervaring. Museumbezoek soms als doel op zich (vb oud-militairen, nazaten) maar vaker als onderdeel van een bezoek aan FI
- Contacten in lokale omgeving, verbinding met Vughts Museum, evt Kamp Vught, vrienden van 's-Hertogenbosch
- Contacten met erfgoed Vught
- Eigen toegankelijke ruimte op begane grond.

Zwakten:

- Kwetsbare financiën
- Onzekerheid over duurzame huisvesting.
- Traditionele presentatie van het materiaal
- Slechte herkenbaarheid op het terrein
- Te weinig vrijwilligers en te weinig bekend onder jongeren
- Te weinig impact in relevante netwerken

Beleidsprioriteiten 2023-2025

De komen drie jaar willen we (in prioritaire volgorde) de volgende zaken aanpakken

- Stabiliseren van de huisvesting op Fort Isabella, afspraken voor de komende jaren met de eigenaren van het complex over waar de stichting haar collectie kan tentoonstellen en tegen welke voorwaarden en kosten.
- Versterken van de financiële basis, zowel door meer donaties aan te trekken als het verwerven van subsidies.
- Uitbreiden van het vrijwilligersbestand: om actiever te kunnen zijn hebben we meer vrijwilligers nodig. Ook zou een verjonging van het vrijwilligersbestand wenselijk zijn. Doordat er meer mensen op het kazernecomplex komen te wonen of in de directe nabijheid (Isabellaveld) koersen we op meer belangstelling en hulp uit de directe omgeving. Voor 2023 willen we 10 nieuwe vrijwilligers aantrekken.
- Uitbreiding van het aanbod van bezoeken en rondleiding naar meer diverse doelgroepen (denk aan onderwijs, de voorbereiding van 1629 jaar, etc.etc.). Ook een verdere uitwerking van rondleidingen waarin de groene omgeving van het fort (de rijksmonumentale enveloppe, de opvallende collectie bomen en de Vughtse Hei en het transitieproces kazerneterrein en -gebouwen) meegenomen wordt valt hieronder. Ca 35 bezoeken op jaarbasis
- Moderniseren van de presentaties en verbeteren representativiteit van het gebouw (entree, binnenzijde).
- Versterking van netwerk verbindingen met partijen op en rond het fort: de zich snel ontwikkelende horeca, ondernemers die op het fort zitten. Ook met de andere historische organisaties in de omgeving willen we intensievere samenwerking op zoeken (Vughts Museum, Stichting Erfgoed Vught, Kring Vrienden 's-Hertogenbosch e.a.). Ontwikkelen van een gemeenschappelijk aanbod voor bezoekers over en weer.
- Verder ontsluiting van het archief materiaal van de stichting voor geïnteresseerden. Doorontwikkelen tot een kenniscentrum Regiment Wielrijders. Daartoe o.a. de relatie met andere militaire organisaties verder verkennen en ontwikkelen (geniekazerne Vught, Nationaal Militair Museum, Veteraneninstituut)

- Gerichte activiteiten ontwikkelen met scholen op de herdenking van 1629.
- Verdere ontwikkeling van het verhaal over de rol van de kazerne in de na-oorlogse geschiedenis.

Bijlage: concrete activiteiten in 2022

NB verkort seizoen in 2022 door corona en verhuizing

1. Beheer en ontwikkelen collectie (incl. verhuizing)
2. We hebben in kortere tijd flink wat rondleiding 36
3. Open monumentendag, kranslegging, expo. motoren; belg met fietsen; vijf rondleidingen
4. Evenement met en voor nabestaanden
5. Persuities over fort isabella
6. Ontvangst schoolgroepen via Plaza Cultura
7. Start Vuelta
8. Concreet benaderen van bewoners o.a. dm.v. rondleiding
9. 2 nieuwe bestuursleden vanuit bewoners
10. 2 nieuwe vrijwilligers vanuit bewoners
11. gesprekken met Peter Pijnen>horeca
12. hotel Kruishoeve
13. Uitbreiden samenwerking Nationaal Militair Museum
14. Ome Jan
15. Huis Doorn> samenwerking collectie
16. Scannen project

Locatie Fort Isabellakazerne

Reutsedijk 17
5264 PC Vught

Correspondentieadres

Stichting Fort Isabellakazerne
p/a Marijnenlaan 72
5251 SC Vlijmen

<https://www.fortisabellakazerne.nl/>

stichting@fortisabellakazerne.nl

KvK nummer 41082844